

God - drieënig!

Liturgiesuggesties:

Gezang 254: 1, 2, 3 en 4

Psalm 138: 1 en 4 NB

1^e Schriftlezing: Psalm 115

Psalm 115: 2 en 3 NB

2^e Schriftlezing: Marcus 12: 28-34

Catechismuslezing: Zondag 8

Na verkondiging: Gezang 255: 1, 2, 3 en 4

Psalm 146: 1 en 3 NB

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Een krantenartikel van maandag 4 mei 1992.

Natuurlijk - het is gedateerd, ik weet het.

Maar ik heb het artikel altijd bewaard - waarom?

Omdat het me pijn doet, en verdriet.

Omdat het een voorbeeld geeft hoe de kerken, die zich eeuwen lang gereformeerd noemden, zijn afgedwaald van de gereformeerde belijdenis.

Het artikel 'kopt': Gereformeerde theoloog Wiersinga wil operatieve ingreep in gereformeerde theologie.

'Drieënige God hoort thuis in museum'.

Wiersinga schrijft: 'De kerken moeten theologische begrippen als ... de almachtige en drieënige God, erfzonde en de maagdelijke geboorte en lichamelijke opstanding van Christus ... snel uit de roulatie nemen.

Dat is radicaal en pijnlijk, maar wel noodzakelijk.'

Wie in kerkelijk Nederland enigszins op de hoogte is herinnert zich dat de nu 72-jarige Wiersinga in de jaren zeventig voor grote opschudding in de Gereformeerde Kerken in Nederland zorgde door aan de reformatorische opvattingen over de verzoening te tornen.

Nee, voor hem was Christus niet plaatsvervangend aan het kruis gestorven.

En dat Christus daadwerkelijk uit de doden is opgestaan ... dat is een fabel, een verzinsel van de eerste christenen, poëtische taal die ons uitdaagt onze fantasie royaal te gebruiken.

Dr. Wiersinga gaat volgens het artikel ... nog een stapje verder.

Hij wil God als Almachtige laten vallen:

'Willen wij geloof in God behouden, dan moeten we royaal erkennen, dat zijn macht beperkt is, beperkt door mensenmacht en natuurgeweld.'

En ook de Drieëenheid moet eraan geloven:

'Deze constructie veroorzaakt onnodige obstakels voor het christelijk geloof ... en onoplosbare problemen voor de theologie.'

En of het niet genoeg is:

'Het zou - schrijft Wiersinga - een zegen zijn als ook de erfzonde voorgoed uit het theologische woordenboek verdwijnt.

Theologen moeten de erfzonde gewoon helemaal schrappen.'

*

Ik kan mij voorstellen dat veel synodaal gereformeerden zo langzamerhand behoorlijk in verwarring zijn geraakt.

Alle zekerheid wordt hen door theologen als Wiersinga en Kuitert en Den Heijer ontnomen.

Wat mag je nog geloven?

Wat blijft er van het gereformeerde erfgoed nog over?

De synode nam geen tuchtmaatregelen.

Dus wat Wiersinga schrijft ... dat mag, dat kan?

Nee, broeders en zusters, jongens en meisjes, dat mag niet, dat kan niet.

En ik zal u proberen dat vanmiddag duidelijk te maken.

Ik zal proberen u, jou en mijzelf duidelijk te maken waarom het geloof in een drieëinig God nodig is ... voor je behoud, voor je redding, voor je zaligheid.

*

God, broeders en zusters, jongens en meisjes, is voor velen overbodig geworden.

We leven in een wegwerp-cultuur.

Als iets niet meer functioneert ... laten we het niet meer repareren.

Het is veel voordeliger een nieuw exemplaar - luxer, met nog meer fraaiigheden - aan te schaffen.

Velen gaan zo ver dat ze zelfs hun man of hun vrouw maar inruilen voor ... een nieuw exemplaar.

En ach, arme God.

Hij heeft zijn diensten bewezen ... in het verleden.

Maar God is overbodig geworden.

De mens van nu ... heeft zichzelf en zijn kennis ... tot het middelpunt van alles gemaakt.

En inderdaad ... er is véél dat wij mensen vandaag de dag ... kennen en kunnen.

Onze kennis van de natuur heeft in deze eeuw een geweldige vlucht genomen.

- Van stoommachine tot kerncentrale;

- van gloeilamp tot laserstraal;

- van auto tot spaceshuttle.

Wie had dat 100 jaar geleden kunnen dromen?

Een man als Jules Verne, misschien?

En ook de wetenschap die zich bezighoudt met het lichaam van de mens ... is bijna tot het uiterste van haar kunnen gekomen.

Zelfs de meest vitale lichaamsdelen zijn in een dag te vervangen.

Om over genetische manipulaties en het klonen van mens en dier maar te zwijgen.

En toch ... toch, broeders en zusters, jongens en meisjes, zijn er grenzen aan het menselijk kennen en kunnen.

Want ... kennen wij ... onszelf?

En wie kent zichzelf dan ... volkomen?

Als het menselijke verstand ergens voor een grens komt te staan is dat ... als wij mensen - die soms elkaar niet begrijpen - God willen begrijpen.

God begrijpen zou immers betekenen ... bóven God staan, of tenminste ... Zijns gelijke zijn.

Want wil je iets over God zeggen,

wil je Hem ten volle begrijpen,

dan kun je dat alleen als je op hetzelfde niveau staat als God zelf.

De mens ... als God!

*

Nu hebben we, broeders en zusters, jongens en meisjes, vanmiddag Psalm 115 samen gelezen.

Psalm 115 zingt, dat God ... hoog boven ons is verheven:

"Onze God is in de hemel."

En de goden, die de mensen zelf hebben 'bedacht', "het werk van mensenhanden", die goden ...

- spreken niet;

- zien niet;

- horen niet;

- ruiken niet;

- tasten niet;

- gaan niet.

Goden, die mensen hebben gemaakt, ... het zijn af-goden: niet-goden.

Ze zijn en blijven ... doods, kil en koud.

Maar God, onze God, Hij is ons tot Hulp en Schild.

Hij is het die ons leven, met zijn vaderlijke zorg, omringt.

God is onze Schepper, onze Creator, en daarom ... vérboven ons verheven.

En u, jij en ik ... wij kunnen God alleen maar kennen en begrijpen ... voorzover Hij

Zich door ons láát kennen.

*

God kennen en begrijpen?

Kun je dat?

Ja, zegt de Belijdenis.

Want God maakt Zich bekend.

Hij ... openbaart Zich.

In de natuur, in de schepping ... én nog veel duidelijker en volkomener door zijn heilig Woord.

Wil je, jongens en meisjes, God kennen ... kijk dan om je heen als je midden in het open veld staat.
Kijk naar de grote verscheidenheid van bloemen, planten en bomen.
Kijk naar de sterren aan de hemel.
Of kijk in het ledikantje of het wiegje naar die pasgeboren kleine baby.
Een compleet mensenkind.
Een wonder geweven in de buik van moeder ... door de hand van God.
Wil je God nog beter kennen ... pak je Bijbel, lees erin, studeer er in ... alleen en samen, thuis en op vereniging.
God kennen.
Niet als die oude man, met een lange witte baard, in een smetteloos wit kleed, gezeten op een gouden troon.
Maar als de God van het Woord, van het verbond, van jouw leven en dat van de Here Jezus Christus.

*

Gelukkig, broeders en zusters, jongens en meisjes, maakt God heel veel over Zichzelf bekend in de Bijbel.
Heel veel. U begrijpt ... heel veel is niet alles.
God laat ons niet alles weten.
En daarom blijven wij - in dit leven - vaak met veel vragen zitten.
We begrijpen God soms niet.

O zeker, er zijn mensen die alles kunnen verklaren.
Die God ten volle denken te begrijpen.
Maar zouden we daar niet wat voorzichter mee moeten zijn.
Ik begrijp soms God ook niet.
- Hoe kan God al het onrecht maar in de wereld toelaten, al dat geweld, onderdrukking, de honger en het lijden?
- Hoe kon een man als Hitler en Saddam Hoessein en Gadaffi aan de macht komen met alle vreselijke gevolgen die zij hebben voortgebracht.
- Hoe kan een mens zulke vreselijke wapens uitdenken als chemische wapens en atoomwapens en noem het hele wapenarsenaal maar op?

Er zijn van die dingen, waarvan ik moet zeggen: Ik begrijp God niet.
Dat mag je toch zeggen, broeders en zusters, jongens en meisjes?
Ik denk dat velen van ons met die vragen worstelen.
Wij begrijpen God niet!
Moet dat dan?
Moeten wij zonodig alles van God begrijpen?
O zeker, ik weet dat je het daar verschrikkelijk moeilijk mee kunt hebben.
Er zijn zelf mensen die hierom hun geloof in God zouden kunnen verliezen.
Maar God is toch ... God?
En wat Hij ons níet over Zichzelf heeft bekend gemaakt / geopenbaard, dat heeft Hij blijkbaar voor ons niet nodig geacht.
Wat Hij ons níet heeft geopenbaard ...

*

Wat Hij ons wél heeft geopenbaard ... is van het allergrootste belang.
En alles - wat er in de Bijbel over God staat - zullen we dan ook eerbiedig serieus moeten nemen.
Dat zullen we - gelovig - moeten aanvaarden.
Ook al zullen we Hem niet altijd begrijpen ... God wil dat we héél goed en héél precies weten ... wat we aan Hem hebben.
De Bijbel noemt dat in twee woorden: het verbond.
Verbondenheid met Hem.
Met het oog op die relatie, die verbondenheid met Hem ... heeft God ons zijn Woord in handen gegeven.

Neem nu die belangrijke tekst uit de Bijbel: Deuteronomium 6 vers 4.
De tekst waarmee de belijdenis van de gelovige Jood mee begint: "Hoor, Israël; de Here is onze God; de Here is één."
Dat betekent: Er is maar één God.
En dat is de God die Zich aan Israël heeft bekend gemaakt onder de naam: HERE.
Eén God.
Maar tegelijkertijd spreekt de Bijbel ook over de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.
Valt dat met elkaar te rijmen?

O ja, die Drieëenheid.
De kerk heeft het woord Drie-eenheid 'uitgevonden' om althans een handvat te hebben en aan te duiden in welke richting er gezocht moet worden.
Niet zo gemakkelijk.
Daarom is er misschien ook in de christelijke kerk ... heel wat strijd over gevoerd.
Een harde strijd.
- Enerzijds loochende/ontkende men de drieheid in de eenheid.
Men wilde er niet van weten, dat er in het goddelijk Wezen echt drie onderscheiden personen zijn.
- Aan de andere kant werd de eenheid in de drieheid ontkend.
Het kon niet bestaan dat werkelijk er drie van één-en-hetzelfde goddelijke Wezen konden zijn.

Even concreet:
De Joden willen van Gods Drie-eenheid niets weten.
Immers ... zij zien ook de Messias, die zij alsnog verwachten, niet als God zélf, maar als een gezondene, een boodschapper van God.
Hun ergernis was en is ... dat Jezus van Nazareth ... Zich aan God gelijk noemde.
Dat was in hun ogen ... Godslastering, en daarop stond de doodstraf.

En de Mohammedanen, de Islamieten, houden hun belijdenis hoog: Allah is God en Mohammed is zijn profeet.
Jezus is voor hen slechts één van de vele profeten.
De christenen zouden de Bijbel vervalst hebben en daarom heeft Mohammed een nieuwe openbaring gekregen, als een dictaat uit de hemel: de Koran.

*

We moeten, broeders en zusters, jongens en meisjes, maar goed beseffen, dat elke poging om te beschrijven ... hoe God 'in elkaar zit' een grensoverschrijding is. Elke menselijke speculatie is hier verboden gebied. Liever dan ons te verliezen in onvruchtbare bespiegelingen ... willen we ons oor te luisteren leggen bij de Schrift om op te vangen wat God daar over zichzelf zegt.

"Hoor, Israël: de Here is onze God; de Here is één!"
Is er maar één God.

Met name in de heidense omgeving waarin Israël leefde, ... was dat een belangrijk punt.

Alle volkeren rondom Israël kenden hele reeksen goden: de één wat belangrijker dan de ander, maar toch allemaal goden die te hulp geroepen konden worden en die men vereerde.

Tegenover dat heidense veel-godendom stelt de Bijbel nadrukkelijk dat er slechts één God is:

Jahweh, de God van Israël.

Het volk Israël heeft zich niet altijd aan de zuigkracht van het heidense veel-godendom kunnen ontworstelen.

De mens heeft het altijd moeilijk gevonden ... alles op één kaart te zetten.

Hij wil graag meer ijzers in het vuur hebben.

Dan voelt hij zich veiliger.

Want als de ene god niet helpen kan, vindt hij misschien baat bij een andere.

Op die manier speel je op safe.

Krijg je optimale zekerheid.

De lijn naar vandaag doortrekken, broeders en zusters, jongens en meisjes, lijkt mij niet zo moeilijk.

Naast of in de plaats van God iets anders hebben waar je je vertrouwen op stelt.

Dat is de definitie van de catechismus als het gaat over afgoderij.

"Je zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben."

Op die manier verspeel je juist je zekerheid en je geborgenheid.

Alleen wie het waagt met de Here, de God van Israël, de God van het verbond, is veilig en geborgen.

Mijn oog is op u!

Alleen wie zijn hele bestaan op de kaart van die ene God van de Bijbel zet, zal het leven zien.

De lijn van het Oude Testament wordt doorgetrokken in het Nieuwe Testament.

In de wereld waarin het evangelie toen gepredikt werd, was men altijd bereid een nieuwe naam toe te voegen aan de reeks goden en verlossers die men al kende en vereerde.

Het Nieuwe Testament legt er sterke nadruk op, dat er onder de hemel slechts één Naam gegeven is, waardoor we behouden worden: Jezus.

Jezus is niet ... één uit een reeks.

Hij is niet één van de vele leraars die samen de weg naar de waarheid wijzen.

Hij alleen IS de Weg en de Waarheid en het Leven.

Niemand komt tot de Vader dan door Hem.

En dan ... de Heilige Geest.

Het is opvallend, broeders en zusters, jongens en meisjes, dat veel christenen in hun leven eigenlijk niet goed raad weten met de Heilige Geest.

De Heilige Geest is niet - zoals zo vaak gedacht wordt - een onpersoonlijke kracht.

De Heilige Geest is niet iets, maar een iemand.

Niet een 'het', maar een 'Hij'.

Lees bijvoorbeeld eens Johannes 14 vers 15-17.

Daar zie de Drie-eenheid van God er als het ware uitspringen.

"Wanneer gij Mij liefhebt - zegt Jezus -, zult gij mijn geboden bewaren.

En Ik zal de Vader bidden en Hij zal jullie een andere Trooster geven om tot in eeuwigheid bij jullie te zijn, de Geest der waarheid."

Die Geest kun je ... bedriegen en bedroeven.

Die Geest kun je ... tegenstaan.

Je kunt alleen maar IEMAND bedriegen en bedroeven.

De Geest van God, de Heilige Geest, de andere Trooster is niet iets, maar is een IEMAND.

En als de Heilige Geest niet zelf God was, zou Hij ook niet thuis horen in de bekende woorden van Jezus, als Hij zijn discipelen opdracht geeft te dopen ... in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest.

*

Drie-eenheid.

Maar wat doe je daar nu mee ... in de praktijk van je geloofsleven?

Waarom is het nodig ... te geloven in een drie-enig God?

Waarom laten wij onze kinderen dopen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest?

Het gaat, broeders en zusters, jongens en meisjes, uiteindelijk om je zaligheid, om je behoud.

Want om behouden te worden ... heb je geloof nodig ... in een drie-enig God.

Kijk, zegt de catechismus:

Alles wat je hebt en wat je bent, ... dat heb je alleen maar te danken aan die drie-enige God:

- dat je geschapen bent en dat je leeft;
- dat je verlost bent van je zonden en rechtvaardig voor God;
- dat je geheiligd bent en aan Jezus Christus bent verbonden.

Schepping, verlossing en heiliging.

Dat heb je alleen maar te danken ... aan die drie-enige God.

Het is alleen maar ... omdat God steeds het beste met je voor heeft.

Je hoeft er zelf ... niets aan toe- of af te doen.

't Is alleen maar je hand ophouden, je krijgt het leven - het vernieuwde leven - voor niets, gratis.

Dát is nu, broeders en zusters, jongens en meisjes, genade!

Iets krijgen ... waar je geen recht op hebt.

Maar dan niet meer in je vroegere leven terugvallen.

Blijven geloven, vasthouden aan die Drie-enige God, Vader Zoon, en Heilige Geest.
De God die zijn hand op je leven legt.
Volgende week mogen we daar weer getuige van zijn..

Maar gedoopt zijn ... is niet voldoende.

Geloof ... dát, jongelui, is nodig om God te kennen als een Drie-enig God.

Een Drie-eenheid, die we slechts in beelden kunnen uitdrukken:

- Als de drie banen van onze nederlandse vlag;
- Als de drie kleuren: rood, blauw en groen, ... de grondkleuren van ons spectrum. Als je er een toltje van maakt geven ze samen één kleur: wit.
- Beelden: $1 \times 1 \times 1 = 1$.

God is geen optelsom van drie personen, maar een God die boven ons - wiskundig - aangelegd verstand zijn macht verheft.

*

We hebben een Drie-enig God nodig voor onze zaligheid, voor ons behoud, voor onze verlossing.

- Het is de Vader, die het plan tot onze redding heeft uitgedacht.

Hij is het die ons verkiest tot het eeuwige leven.

- Die reddingoperatie is uitgevoerd door Jezus Christus, de Zoon.

Hij kocht ons vrij met zijn bloed.

- En dan moet dat werk van de verlossing ook worden toegepast in ons leven.

Wij moeten er persoonlijk deel aan krijgen.

Dat is het werk van de Heilige Geest.

*

Onze God, broeders en zusters, jongens en meisjes, maakt Zich in de Bijbel bekend als een Drie-enig God.

Wie déze God niet kent ... is zonder God.

Dat klinkt resoluut.

Maar de HERE wil geen vreemde voor ons zijn.

Zelfs achter de muren van onze vragen en de dingen die wij niet begrijpen, ... zoekt Hij ons.

Gewoon ... omdat Hij zoveel van ons houdt?

Hij kent ons.

Kent u Hem?

Heb jij Hem al in je leven ontmoet?

De God van je doop, van je zaligheid, van je behoud.

(Gezang 51:2, 3 en 4)

U, Vader, U aanbidden wij,

wij zingen U ter ere;

onwrikbaar staat uw heerschappij

voorgoed zult Gij regeren.

Gij hebt onmetelijke macht.

Uw wil wordt onverwijld volbracht.
Die Heer is onze Koning.

O Jezus, die de Christus zijt,
des Vaders Eengeboren,
Gij hebt ons van de toorn bevrijd
en redt wie was verloren.
Gij, Lam van God, voor ons geslacht,
verhoor ons roepen uit de nacht,
erbarm U over allen.

O Heilige Geest, ons hoogste goed,
ten Trooster ons gegeven,
heb dank, dat Gij ons delen doet
in Jezus' dood en leven.
Beveilig ons in alle nood.
Blijf ons nabij in angst en dood,
op U steunt ons vertrouwen.

Amen

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Haarlem 4 februari 2001.

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !